

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maksupalvelulain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Talousvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maksupalvelulain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 132/2017 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava talousvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Pekka Pulkkinen, oikeusministeriö
- neuvotteleva virkamies Jenni Rantio, liikenne- ja viestintäministeriö
- viestintäneuvos Kreetta Simola, liikenne- ja viestintäministeriö
- lakimies Paula Hannula, Kilpailu- ja kuluttajavirasto
- asiantuntija Peter Jansson, Finanssiala ry
- johtava asiantuntija Inkeri Tolvanen, Finanssiala ry
- lakimies Jussi Mäkinen, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Finanssivalvonta
- Viestintävirasto
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry
- Älykkään liikenteen verkosto - ITS Finland ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Suomen Yrittäjät ry

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Asian käsittelyn yhteydessä on ehdotettu maksupalvelulain (290/2010) 62 §:n muuttamista käyttäjän vastuuta koskevan sääntelyn osalta. Lisäksi ongelmallisena on pidetty muun muassa lisä-

Valiokunnan lausunto LiVL 24/2017 vp

maksullisten puhepalvelujen ottamista maksupalvelulain sääntelyn piiriin. Asiantuntijakuulemisessa on myös tuotu esille, että sääntelystä aiheutuu merkittäviä lisäkustannuksia eri toimijoille. Saadun selvityksen mukaan esitys vastaa kuitenkin näiltä osin täysharmonisoivaa maksupalveludirektiiviä (EU) 2015/2366, joka ei jätä lainsäätäjälle kansallista liikkumavaraa.

Asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille myös tarpeita ohjata ja täsmentää ehdotetun sääntelyn tulkintaa muun muassa soveltamisalan ulkopuolelle jäävien teleyritysten palvelujen euromääräisten rajanvetojen sekä käyttäjän määrittelyn osalta. Valiokunta katsoo, että Finanssivalvonnan ja Viestintäviraston tulee yhteistyössä arvioida ja linjata kyseisten säännösten tulkintaa siten, että rajanvedoista ja sääntelyn täsmällisestä sisällöstä ei jää teleyritysten palvelujen osalta epäselvyyttä. Tulkinnoissa on tärkeää myös ottaa huomioon, että maksupalvelulain sääntelyllä ei tarpeettomasti rajoiteta nykyisten palvelujen käyttöä tai uusien palvelujen kehittämismahdollisuuksia. Erityisesti valiokunta kiinnittää huomiota esityksen tunnistamista koskevaan sääntelyyn esimerkiksi mobiilimaksamisen ja lähimaksamisen helppokäyttöisyyden kannalta. Maksupalvelulain tulkinnassa on keskeistä huolehtia siitä, että sääntelyllä ei heikennetä kuluttajan palvelukokemusta. Valiokunta toteaa, että toimivaltaisten viranomaisten yhteistyössä tulee huomioida myös älykkään liikenteen ja uudenlaisten liikenteen palvelujen (Mobility as a Service, MaaS) kehittämistarpeet.

Valiokunta pitää erityisryhmien tarpeiden huomioon ottamista sähköisten palvelujen ja sähköisen tunnistamisen kehittämisessä tärkeänä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan liikenne- ja viestintäministeriössä on lähdetty selvittämään sähköistä tunnistamista koskevan sääntelyn muutostarpeita muun muassa erityisryhmien tarvitsemien henkilökohtaisten avustajien käyttöä tunnistamistilanteissa koskevan sääntelyn selkeyttämiseksi.

Liikenne- ja viestintävaliokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että kuluttajan vastuusta on säädetty maksupalvelulaissa osin toisin kuin vahvaa sähköistä tunnistamista koskevassa laissa (617/2009). Tämä johtuu valiokunnan käsityksen mukaan kuitenkin siitä, että maksupalvelulaki koskee tunnistamista vain maksamistilanteissa, kun yleinen tunnistuslaki taas koskee monia muitakin sellaisia tilanteita, joissa käyttäjä tulee tunnistaa.

Vaikutukset sähköisen tunnistamisen markkinoihin ja luottamusverkoston toimintaan

Valiokunta on huolissaan esityksen maksupalvelulain sähköistä tunnistamista koskevan sääntelyn ja voimassa olevan vahvaa sähköistä tunnistamista koskevan yleissääntelyn suhteesta. Saadun selvityksen mukaan molempien lakien soveltaminen ja tulkinnat ovat kuitenkin yhteen sovitettavissa käytännön soveltamistilanteissa ja maksupalvelulaki on tietyiltä osin erityislaki suhteessa vahvaa sähköistä tunnistamista koskevaan lakiin.

Valiokunta pitää valitettavana, että maksupalvelulain tunnistamista koskevan sääntelyn sisältö ja vaikutukset jäävät kuitenkin pitkälti riippumaan komission myöhemmin antamien sääntelystandardien sisällöstä. Sähköisen tunnistamisen markkinoiden kehittymisen kannalta ei voida pitää hyvänä, jos maksupalvelulain toimintaympäristössä asetettaisiin olennaisesti toisenlaisia tai ainaakaan tiukempia vaatimuksia sähköiselle tunnistamiselle kuin muussa vahvassa sähköisessä tunnistamisessa. Nykyisten käytäntöjen ja palvelujen muuttaminen aiheuttaisi myös lisäkustannuksia. Erityisen huolissaan valiokunta on tämän kaltaisen mahdollisen kehityskulun vaikutuksista

Valiokunnan lausunto LiVL 24/2017 vp

liikkeelle lähdössä olevan sähköisen tunnistamisen kansallisen luottamusverkoston toimintaan. Valiokunta viittaa aiempaan mietintöönsä (LiVM 17/2017 vp) ja toteaa, että toimialan ja eri vastuuministeriöiden välisellä yhteistyöllä on välttämätöntä varmistaa, että luottamusverkosto saadaan toimimaan myös käytännön tasolla tehokkaasti niin pian kuin mahdollista. Liikenne- ja viestintävaliokunta pitää tärkeänä, että toimivaltaiset viranomaiset pyrkivät kaikin käytettävissä olevin keinoin siihen, että laissa vahvasta sähköisestä tunnistamisesta asetetut vaatimukset täyttävä tunnistuspalvelu hyväksytään käytettäväksi myös maksupalvelulain soveltamistilanteissa.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSESITYS

Liikenne- ja viestintävaliokunta esittää,

että talousvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 10.11.2017

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Ari Jalonen sin
varapuheenjohtaja Mirja Vehkaperä kesk
jäsen Jyrki Kasvi vihr
jäsen Susanna Koski kok
jäsen Suna Kymäläinen sd
jäsen Mats Löfström r
jäsen Eeva-Maria Maijala kesk
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Jani Mäkelä ps
jäsen Jari Ronkainen ps
jäsen Satu Taavitsainen sd
jäsen Katja Taimela sd
varajäsen Harry Wallin sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula